

Kultúrák közötti hálózatok a napóleoni háborúk idején

Egy kozák dal nyomában

Транскультурні мережі в епоху наполеонівських воєн

Слідами однієї козацької пісні

Transcultural networks during the Napoleonic wars

Tracing one Cossack song

Conference of the Institute for Literary Studies
(Research Centre for the Humanities)

Budapest, 16 May, 2023.

Kultúrák közötti hálózatok a napóleoni háborúk idején

Egy kozák dal nyomában

BTK Irodalomtudományi Intézet,
Budapest, Ménesi út 11-13, 1118, I. em., Klaniczay terem

2023. május 16.

A tudományos ülés tisztelgés HRIHORIJ NUGYHA folklórkutató,
kultúra- és irodalomtörténész életműve előtt

PROGRAM

- 09.30–09.40 Megnyitó
KECSKEMÉTI Gábor, a BTK Irodalomtudományi Intézet igazgatója
- 09.45–10.30 *A Minka-fenomén: egy közép- és kelet-európai komparatiztikai kutatás összegzése*
KALAVSZKY Zsófia (BTK Irodalomtudományi Intézet, Budapest)
- 10.30–10.40 Vita
10.40–10.50 Kávészünet

1. Szekció

Kozák dalok, motívumok, ábrázolások

Elnök: Magdalena GARBACIK-BALAKOWICZ

- 10.50–11.10 *A Jihav kozak za Dunaj mint a kozák költészet jellemző példája*
Leszja MUSKETYK (Ukrán Tudományos Akadémia, Művészettörténeti, Néprajztudományi és Etnológiai Intézet, Kijiv)
- 11.10–11.50 *Egy dal ára: Hrihorij Nugyha élete és életműve*
Leszja HARASZYM (Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Lviv)
(konszekutív tolmácsolással ukrán nyelvből)
- 11.50–12.10 *Kozák-ábrázolások és jelentéseik a képzőművészetben – Néhány gondolat Georg Emmanuel Opi(t)z 1814-es párizsi akvarelljeiről*
APOR Eszter (Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest)
- 12.10–12.25 Vita
12.25–13.00 Ebéd

2. Szekció
Dallamok, variációk, fordítások
Elnök: PAPP Ingrid

- 13:00–13.20 *Egy Air Ukrainian – Air russe, avagy Jihav kozak za Dunaj – Schöne Minka – Gyöngyöm, Minkám dallama a magyar (nép) zenében*
TARI Lujza (BTK Zenetudományi Intézet, Budapest)
- 13.20–13.40 *A Minka-dal és a magyar közköltészet*
CsÖRSZ Rumen István (BTK Irodalomtudományi Intézet, Budapest)
- 13:40–14:00 *Kozák dalok és a kozák kultúra magyar nyelvű művekben*
Oxana JAKIMENKO (független kutató, Szentpétervár)
- 14:00–14.15 Vita
14:15–14:30 Kávészünet

3. Szekció
Variációk, adaptációk, fordítások
Elnök: BALOGH Magdolna

- 14:30–14.50 *A regiszterváltások szerepe a Jihav kozak za Dunaj német nyelvű változataiban*
SZARKA Szilvia (BTK Irodalomtudományi Intézet, Budapest)
- 14:50–15.10 *A Jihav kozak za Dunaj a cseh népdalkultusz tükrében*
BERKES Tamás (BTK Irodalomtudományi Intézet, Budapest)
- 15:10–15.30 *Ukrajna mint imaginárium a 19. századi lengyel irodalomban a Jihav kozak za Dunaj példáján*
Magdalena GARBACIK-BALAKOWICZ (BTK Irodalomtudományi Intézet, Budapest)
- 15:30–15:45 Vita
15:45–15:55 Zárszó (BERKES Tamás és KALAVSZKY Zsófia)

A konferencia az

MTA Nemzetközi Konferencia Pályázat NKSZ_2022_23-49 számú,
„Egy ukrán dal közép-európai recepciója a napóleoni háborúk idején” c. pályázatának,
az ELKH SA-32/2021 projektszámú „Szláv Program”-jának,
valamint
a BTK Irodalomtudományi Intézetének támogatásával jöhetett létre.

A konferencia szervezői

Magdalena GARBACIK-BALAKOWICZ
KALAVSZKY Zsófia
SZARKA Szilvia

garbacik-balakowicz.magdalena@abtk.hu
kalavszky.zsofia@abtk.hu
szarka.szilvia@abtk.hu

ELKH | Eötvös Loránd
Kutatási Hálózat

Bölcsészettudományi
Kutatóközpont
**Irodalomtudományi
Intézet**

A konferencia záróeseménye a BTK Irodalomtudományi Intézet Közép-és kelet európai osztályán folyó *Minka-projekt (2021-2023)* elnevezésű tudományos programnak.

A borító Mihajlo Krivenko, *Háborúba ment a kozák...* (1954) című festményének a felhasználásával készült:

Mykhailo Kryvenko. *A Cossak was going to war...* 1954. Oil on canvas. 186×201.
National Art Museum of Ukraine

Транскультурні мережі в епоху наполеонівських воєн

Слідами однієї козацької пісні

Міжнародна конференція, організована Інститутом літературознавства
Центру гуманітаристики Дослідницької мережі ім. Лоранда Етвеша

(Інститут літературознавства Центру гуманітаристики, Будапешт,
вул. Менеші, 11–13, 1118, 2 поверх, зал Кланіцаї)

16 травня 2023 року

Наукове зібрання, присвячене вшануванню творчої спадщини літерату-
рознавця, фольклориста і культуролога ГРИГОРІЯ НУДЬГИ

ПРОГРАМА

- 09.30–09:40 Відкриття
Габор Кечкеметі, директор Інституту літературознавства
Центру гуманітарних досліджень
- 09:45–10:30 *Феномен пісні про Мінку: підсумок досліджень центрально-
та східноєвропейських компаративних студій*
Жофія Калавскі (Інститут літературознавства Центру гу-
манітаристики, Будапешт)
- 10:30–10:40 Дискусія
- 10:40–10:50 Перерва на каву

Секція 1

Козацькі пісні, мотиви, образи

Керівник: Магдалена Гарбачік-Балаковіч

- 10:50–11:10 *Українська пісня Їхав козак за Дунай як характерний зразок
козацької лірики*
Леся Мушкетик (Інститут мистецтвознавства, фольклори-
стики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Київ)
- 11:10–11:50 *Мандрівка за піснею: життя і наукові здобутки Григорія
Нудьги*
Леся Гарасим (Музей народної архітектури і побуту у Львові
імені Климентія Шептицького, Львів)
- 11:50–12.10 *Зображення козаків та їхнє значення в образотворчому мис-
тецтві – Декілька зауваг про паризькі акварелі Георга Еману-
еля Опі(т)ца 1814 року*
Естер Апор (Угорський національний музей, Будапешт)
- 12:10–12.25 Дискусія
- 12:25–13:00 Обід

Секція 2
Мелодії, варіанти, переклади
Керівник: Інґрід Папп

- 13:00–13.20 *Air Ukrainian – Air russe, чи Їхав козак за Дунай –*, *Schöne Minka – Gyöngyöm, Minkám мелодія в угорській (народній) музиці*
Луйза Тарі (Інститут музикознавства Центру гуманітарних досліджень, Будапешт)
- 13.20 – 13.40 *Пісня про Мінку і угорська спопуляризована поезія*
Румен Іштван Чьорс (Інститут літературознавства Центру гуманітарних досліджень, Будапешт)
- 13:40–14:00 *Козацькі пісні та козацька культура в угорськомовних творах*
Оксана Якименко (дослідниця, Санкт-Петербург)
- 14:00–14.15 Дискусія
14:15–14:30 Перерва на каву

Секція 3
Варіанти, обробки, переклади
Керівник: Маґдолна Балог

- 14:30–14.50 *Роль реєстрових змін у німецькомовних версіях пісні Їхав козак за Дунай*
Сільвія Сарка (Інститут літературознавства Центру гуманітарних досліджень, Будапешт)
- 14:50–15.10 *Пісня Їхав козак за Дунай у дзеркалі чеського культу народної пісні*
Тамаш Беркеш (Інститут літературознавства Центру гуманітарних досліджень, Будапешт)
- 15:10–15.30 *Україна як „край мрій” в польській літературі ХІХ століття: на прикладі твору Їхав козак за Дунай*

Магдалене Гарбачік-Балаковіч (Інститут літературознавства
Центру гуманітарних досліджень, Будапешт)

15:30–15:45   Дискусія
15:45–15:55   Післяслово (Тамаш Беркеш та Жофія Калавскі)

Конференція

за конкурсом: Міжнародна конференція номер NKSZ_2022_23-49,
по конкурсу під назвою «Рецепція української пісні в Центральній Євро-
пі доби наполеонівських війн»,
проєкту «Слов'янська програма»
Дослідницької мережі ім. Лоранда Етвеша SA-32/2021
а також
за підтримки Інституту літературознавства Центру гуманітаристики

Організатори конференції

Магдалена Гарбачік-Балаковіч
Жофія Калавскі
Сільвія Сарка

garbacik-balakowicz.magdalena@abtk.hu
kalavszky.zsofia@abtk.hu
szarka.szilvia@abtk.hu

ELKH | Eötvös Loránd
Research Network

Конференція є завершальним заходом наукової програми *Проєкт Мінка (2021–2023)* Центрально-Східноєвропейського відділу Інституту літературознавства Центру гуманітаристики

На обкладинці: Михайло Кривенко, «Їхав козак на війноньку...», 1954 рік.
Національний художній музей України
Mykhailo Kryvenko. *A Cossak was going to war...* 1954. Oil on canvas. 186×201.
National Art Museum of Ukraine

Transcultural networks during the Napoleonic wars

Tracing one Cossack song

International conference organized by the Institute for Literary Studies of the
Research Centre for the Humanities

(BTK Irodalomtudományi Intézet, Budapest, Ménesi út 11-13, 1118, floor 1,
Klaniczay room)

16 May, 2023.

The scientific session honors the oeuvre of folklore and culture researcher and
literary historian Hryhoriy Nudha

PROGRAMME

- 09:30–09:40 Opening remarks
Gábor KECSKEMÉTI, Director of the Institute for Literary Studies of the Research Centre for the Humanities
- 09:45–10:30 *The Minka phenomenon: a summary of Central and East-European comparative studies*
Zsófia KALAVSZKY (Institute for Literary Studies of the Research Centre for the Humanities, Budapest)
- 10:30–10:40 Discussion
10:40–10:50 Coffee break

Session 1

Cossack songs, motifs, and depictions

Chair: Magdalena GARBACIK-BALAKOWICZ

- 10:50–11:10 *Ikhav Kozak za Dunaj as a classic example of Cossack lyrics*
Lesia MUSHKETYK (Institute of Fine Arts, Folklore, and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv)
- 11:10–11:50 *Travel for a song: the life and scientific achievements of Hryhoriy Nudha*
Lesia HARASYM (Lviv Museum of Folk Architecture and Folkways Named after Klymentiy Sheptytskyi, Lviv)
(with consecutive interpretation from Ukrainian)
- 11:50–12.10 *Representations of the “Cossacks” and their meaning in visual arts – Thoughts on Georg Emmanuel Opi(t)z’s Parisian watercolors from 1814*
Eszter APOR (Hungarian National Museum, Budapest)
- 12:10–12.25 Discussion
12:25–13:00 Lunch

Session 2

Melodies, variants, translations

Chair: Ingrid PAPP

- 13:00–13:20 *The melody of Air Ukrainian – Air russe, or Ikhav Kozak za Dunaj – Schöne Minka – Gyöngyöm, Minkám in Hungarian (folk) music*
Lujza TARI (Institute for Musicology, Research Centre for the Humanities, Budapest)
- 13:20 – 13:40 *The Minka song and Hungarian popular poetry*
István RUMEN CSÖRSZ (Institute for Literary Studies of the Research Centre for the Humanities, Budapest)
- 13:40–14:00 *Cossack songs and Cossack culture in Hungarian-language works*
Oxana JAKIMENKO (independent researcher, St. Petersburg)
- 14:00–14.15 Discussion
14:15–14:30 Coffee break

Session 3

Variants, adaptations, translations

Chair: Magdolna BALOGH

- 14:30–14.50 *The role of register changes in the German-language versions of Ikhav Kozak za Dunaj*
Szilvia SZARKA (Institute for Literary Studies of the Research Centre for the Humanities, Budapest)
- 14:50–15.10 *Ikhav Kozak za Dunaj in light of Czech folklore*
Tamás BERKES (Institute for Literary Studies of the Research Centre for the Humanities, Budapest)

- 15:10–15.30 *Ukraine as imaginarium in nineteenth-century Polish literature: the example of Ikhav Kozak za Dunaj*
Magdalena GARBACIK-BALAKOWICZ (Institute for Literary Studies of the Research Centre for the Humanities, Budapest)
- 15:30–15:45 Discussion
- 15:45–15:55 Closing remarks (Tamás BERKES and Zsófia KALAVSZKY)

The conference has been made possible through support from the

International Conference Grant of the Hungarian Academy of Sciences
(NKSZ_2022_23-49:

“The Central European reception of one Ukrainian song during the Napoleonic wars”),
the “Slavic Program” of project SA-32/2021 at the Eötvös Loránd Research Network,
as well as

the Institute for Literary Studies of the Research Centre for the Humanities.

Conference organizers

Magdalena Garbacik-Balakowicz	garbacik-balakowicz.magdalena@abtk.hu
Kalavszky Zsófia	kalavszky.zsofia@abtk.hu
Szilvia Szarka	szarka.szilvia@abtk.hu

ELKH | Eötvös Loránd
Research Network

The conference is the closing event of the *Minka project (2021–2023)* scientific program undertaken at the Central and Eastern European Section of the Institute for Literary Studies of the Research Centre for the Humanities.

The cover was created using painting Mykhailo Kryvenko. *A Cossak was going to war...* 1954. Oil on canvas. 186×201. National Art Museum of Ukraine